

ግልጽነት ዝጎደሎ ኣካይዳ ንጠቕሚ መን።

ብቅዋም /ሕገ-መንግስቲ/ ዝማሓደሩ ወይ ደሞክራሲያዊ ስርዓተ-ምሕደራ ዘለዎም መንግስታት ትካላዊ ኣሳራርሓኦም ካብ ሓጋጊ ፈጻሚ ፈራዲ ትካላት ኣትሒዞካ ኩሎም ደሞክራሲያዊ መሓውራቶም ነናቶም ደረት ስልጣንን ሓላፍነትን፡ ግልጽነትን ተሓታትነትን ብዘለዎ ኣገባብ ብሕጊ ተቐሪጹ፡ ናይ ቀረባን ሩሕቕን ስትራቴጂታትን ፖሊሲታቶምን ከመይነት ዝርዝር ኣፋጻጽ መጻምን ህዝቢ ብወግዒ ክፈልጦ ይገብሩ። ናይ ሰልፍታት ሕጊ፣ ናይ ፕሬስ-ሕጊ፣ ተጣብቕቲ ሰብኣዊ መሰላት ሕጊ ወዘተ... ኮታ ናይ ዝተፈላለዩ ደሞክራሲያዊ ትካላት መንግስቲ ይኹኑ ስቪካዊ-ማሕበራት ብሕጊ ዝተቐርጹ ይኹኑ። ኩሎም መንግስታውን ስቪላውን ደሞክራሲያዊ ትካላት ኣብ ፖለቲካዊ ቁጠባዊ፣ ማሕበራዊ፣ ወታዕራዊ፣ ጸጥታዊ ዲፕሎማሲያዊ ምምሕዳራዊ መዳያት፡ ማእከሎም ሕገ-መንግስቲ ብምግባር ዝርዝር ንኡሳን ሕግታት እናወጸሎም፡ ምዕባላ ናይታ ሃገር ኣብ ግምት ብምእታው ብብግዚኡ እናተማሓየኹ፡ ማሕበራዊ-ቁጠባዊ ኩነታት ናይቲ ሕብረተ-ሰብ ደረጃ ብደረጃ እናማዕበለ፡ ናብ ልዑል ብርኪ ይሰጋገር።

ከምዚ ዝኣመሰለ ኣሳራርሓ ከኣ ብሸፈጥን ሽፍንፍንን ዝሰራሕ ዘይኮነ፡ መንግስቲ ኩሉ ስርሑ ግልጽነትን ተሓታትነትን ብዘለዎ ናይ ህዝቢ ተሳትፎን ቁጽጽርን ከይተፈልዮ፡ ካብ ንእሽቶ ቁሽት ክሳብ ዝላዕለ መንግስታዊ ስልጣን ዝርከቡ ኣማሓደርቲ ሃገር፡ ጽቡቕ ንዝሰርሑ እናነኣዱ ንዘገደሉ እናነቐፉን እናቐጽዑን ንዘይበቐዑ ከኣ እናኣብቐዑ ፈጻሚ ካብ ጌጋታቶም ዘይማሓየኹ እናውረዱን እናተክኡን ንኹሉ ኣብ ቅድሚ ሕጊ ብማግራ እናዳነዩ ዝሰርሑ ጥዑይ ስርዓተ-ምሕደራ ዘለዎም ስርዓታት እዮም ።

ብኣንጻር እዚ ደሞክራሲያዊ ስርዓት ኣብ ዘይብሎም ሃገራት ከኣ፡ ሃገር እትምራሓሉ ሕገ-መንግስቲ /ቅዋም/ ካብ ዘይምህላው ጀሚርካ ገለ'ውን ሰማዊ ሕገ-መንግስቲ ቀሪጸን ከከምቲ ባህሪ ኣብ ስልጣን ዝመጽኡ ስርዓታት ነቲ ዝቐረጽዎ ሕገ-መንግስቲ ባዕሎም እናኣፍረሱ መሰርሑ ናይ ጸቢብ ጉጅላዊ ረብሓታቶም ገይሮም ግልጽነትን ተሓታትነትን ብዘይብሉ ከም ድሌቶም ሃብቲ ሃገር እናመዝመዙ፡ ብብልሽውና ጠስጢሶም ሓፋሽ ህዝቢ እናጨቆኑ ዝነብሩ ዉሑዳት ኣይኮኑን።

ከምዚኦም ዝኣመሰሉ ምልካውያን ስርዓታት ግልጽነትን ተሓታትነትን ብዘለዎ ኣገባብ ሃገር ከማሓደሩ ኣይክእሉን እዮም። ጸረ-ህዝብን ጸረ-ደሞክራሲን ባህርያቶም ሕቶ ፖለቲካዊ ስልጣንን ሃብቲ ሃገርን ብፍትሓውን ደሞክራሲያውን መንገዲ ክማቓራሕ ኣይፈቐደሎምን እዮ። ስለዝኾነ ድማ ኣብ ከምዚኦም ዝኣመሰሉ ስርዓታት ዉሑዳት ገዛእቲ- ደርብታት ብሓይሊ ስልጣን ምስ ጨበጡ ሃገር ብሕጊ ክትማሓደር፡ ደሞክራሲያዊ ኣሳራርሓ ክሰፍን ግልጽነትን ተሓታትነትን ከህሉ ንዝሓቱ ህዝብታትን ዜጋታትን እናኣሰሩን እናጨፍጨፉን ክሳብ ዕለተ-ውድቕቶም ዕድሙ ስልጣኖም ከናውሑ ብውሽጥን ብደገን ኩሉ ዓይነት ውዲታት እናፈሓሱ ዘይገብርዎ ነገር የለን።

ኣብ ኤርትራ ስልጣን ሓዙ ዘሎ ስርዓት ህግደፍ ድማ፡ ብሓይሊ ብረት መንግስታዊ ስልጣን ምስ ሓዘ ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ከም ውድብ ኣብቲ ዝተናውሐ መስርሕ ሃገራዊ ሓርነታዊ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ እንክሎ'ውን ሰብኣውን ደሞክራሲያውን መሰላት ናይቲ ንሓርነት ዝቃለስ ዝነበረ ተጋዳላይ ይኹን ህዝቢ ዘኹብር ውሽጣዊ ደሞክራሲያዊ ስርዓተ-ምሕደራ ዝነበሮ ውድብ ኣይነበረን። ግልጽነትን ተሓታትነትን ብዘለዎ ሓባራዊ ኣማራርሓን ኣሳራርሓን ዝመሓደር ዘይኮነስ፡ ናይ ውልቀ ኣምልኾ እምነት ዘስፍን ብትምክሕቲ ዝግወረ፡ ኣብ ትሕቲ ቁጽጽር ሓለዎ ሰውራ ነንሕድሕድካ እናተሓላለኻ፡ ምትእምማን ኣጥፊእካ ሸቕጥቐጥ እናበልካ ክትከይድ ዝገብር እዩ ነይሩ። ፊቲኻ-ጸሊእካ የማኑ-ጸጋም ከይበልካ ብላዕሊ ንዝወረደልካ ትእዛዛት ብጥርናፊ ክትፍጽም ዝገብር ጸረ-ደሞክራሲያዊ ኣካያይዳ ከም ባህሉ ዝሰወደ ውድብ እዩ ነይሩ።

ኤርትራ ነጻን ልኡላዊትን ሃገር ምስ ኮነት ድማ ህዝባዊ ግንባር ሓርበኛዊ ተርኡ ተጸነቂቐ። እቲ ወሳኒ ትምክሕታዊ ጉጅላዊ ኣማራርሓ፡ ናብ ሙሉእ ገዛኢ ደርቢ ተሰጋጊሩ፡ ስትራቴጂካዊ ጸላኢ ህዝብታት ኤርትራ ኮይኑ። ካብዚ ንደሓር ግልጽነትን ተሓታትነትን ዘለዎ ጥዑይ ደሞክራሲያዊ ስርዓተ-ምሕደራ ከስፍን ይኸእል ነይሩ ኢልካ ክሕሰብ ኣይካኣልን። ዋላ ንይምሰል እውን እንተኾነ ከምቶም ብዙሓት ምልካውያን ጸረ-ህዝቢ ስርዓታት ኣብ ነጻን ደሞክራሲያውን ሃዋሁው ዘይሰፈኖ ወድዕነት ኮይኖም፡ ብቲ ንሶም ዝውጥንዎ መንገዲ ሕገ-መንግስቲ (ቅዋም) ቀሪጽና ኢሎም ንግዚኡ ዘደናገሩ ዝገብሩ ስርዓታት፡ ስርዓት ህግደፍ እውን ከምኡ ክገብር

ዝፈተነ እኳ እንተኾኑ፡ ንዕኡ ደርብዩ እነሆ ንዕሰራን ሸውዓተን ዓመታት ብዘይ ሕገ-መንግስቲ (ቅዋም) ንህዝቢ ኤርትራ ፊን ከምዝበሎ እናኣሰረን እናጨፍጨን ሃገር ንብርሰትን ምብትታንን ተሳጢሓ ህዝቢ ሓሰራ-መከርኡ ክርኢ ክገብር ጸኒሑን ዝገብር ዘሎን ስርዓት እዩ።

ስርዓት ህግደፍ ቡብግዚኡ ኣብ ውሽጢ ስርዓቱ ብከጋጥምዎ ዝጸንሑ ተቃዋሚታት ይኹኑ ከምኡውን ምስ ተቃዋሚቲ ውድባት ኤርትራን ህዝብን፡ ብደገ ከኣ ምስ ኩሎም ጎረባብቲ ህዝብታትን ስርዓታቶምን ኩናት እናኣባርዎ፡ ካብ ሕብረተ-ሰብ ዓለም ተነጻሊ ዝነበር ዝነበረ ስርዓት፡ እቲ ኣብ መጨረሻታ ጊዜ ኣሸሓት ህይወት መንእሰያት ዝበልፀገን ዘሰንከለን ልዕሊ ፍርቂ ሚልዮን ካብ መረብቶም ዘፈናቀለን ኣብ ልዕሊ ኢትዮጵያ ዘባርዖ ኩናት ድሕሪ ናይ ዓሰርተ-ሸምንተ ዓመታት ኣይኩናት ኣይሰላም ኮይኑ ዝጸንሐ ኣብዚ ቀረባ ጊዜያት ብሰላም ክውዳእ ምስምምዑ ዝዝከርዩ።

እዚ ብመሰረት ስምምዕ ኣልጀርሰን ውሳኔ ኮሚሽን ዶብን እቲ ጠንቂ ናይቲ ግጭት ዝኾነ ጉዳይ ዶብ ብሰላም ክፍታሕ ኣብ ምርድዳእ ምብጻሕ፡ ብኣውንታ ዝረኣ ይኹን ደኣምበር፡ ብተብተብ ኣብ ኣስመራን ኣዲስ ኣበባን እናተማላለሰካ ከምኡውን ሰግር ባሕሪ ኣብ ኢሜሪይትን ስዑድያን እናኸድካ፡ ብጽምብል እናተዓጀብካን ንሻናት እናሰቐልካን ዝዳጋገሙ ስምምዓት እንኮላይ ናይ ወደባት ይኹን ናይ ባሕሪ ኣጠቓቕማ ዝርዝር ትሕዝቶኦምን ከመይነት ኣፋጻጽመኦምን ግልጽነት ዝጎደሎም ኣካይዳታት ንረብሓ መን እዮም ክኹዱ ዝጸንሑን ዘለዉን፡ ዝበል ክሳብ ሕጂ ንጹር መልሲ ዘይተረኸበሉ እዩ። ክሳብ ማዕረክ እዮም ከምዚ ኢሎም ካብ ህዝብታት ኤርትራ ተኸዊሎም ተሸፋፊኖም ክኹዱ ዝኸለሉ?።

“ኢትዮጵያ ካብ ዝሓዘቶ መሬትና ሰራዊታ ከይኣውጸአት ኣይንላዘብን ኢና” “ኢትዮጵያ ሎሚ-ጸባሕ ክትወረናያ” እናተባህለ ንዓመታት ኣይኩናት ኣይሰላም ኮይኑ ጸኒሑ። መንእሰይ ኤርትራ ኣብ ካምቦታትን ድፋዓትን ጅሆ ተታሒዞ፡ መጻኢ ዕድሉ ጸልሚቱ፡ ክርፋሕ ህይወት ከሕልፍ ጸኒሑን ዛጊትውን ብኸምኡ ይቕጽል ኣሎም። ስለዚ ነዚ ትኹረት ሂብካ ንምፍትሖ ብምርብራብ፡ መንእሰይ ነጻ ኮይኑ ህይወቱ ክመርሕ ኣብ ክንዲ ምግባር፡ ሕጂውን ሰላም ተገይሩ እናተባህለ ኣብ ግዱድ ዕስክርና ከምኡ ኢሉ ክቕጽል ስለምንታይ? ንረብሓ መንክዩ?። ውልቀ-መላኺ ስርዓት ህግደፍ ኢሳያስ ኣፈወርቂ ባዕሉ ኣብዚ ቀረባ ጊዜ ኣብ ዝገበሮ ቃለ-መጠይቕ “ኣብቲ ዝዓበዩ ዞባዊ ምትእስሳር ንገደስ ብዛዕባ ዶብዶ ባድመዶ ዝባህሉ ናኣሽቱ ነገራት ብዙሕ ኣይንገደስ” ኢሉ ከምቲ ዶ/ር ኣብዩ ድሕሪ ምኽታም ስምምዕ ኣስመራ ዝበሎ ንዕኡ ከም ዘሎም ምድጋሙ ብሸነኽ ስርዓት ህግደፍ ኣብ ሕቶ ልኡላውነት ኤርትራ ግልጽነት ዝጎደሎ ኣካይዳታት ይረኣ ምህላወ ሓደ መንጸብረቕታ እዩ።

እዚ ኣካይዳታት እዚ መቐጸልታ ናይቲ ቅድሚ ሕጂ ስርዓት ህግደፍ ምእንቲ ጸቢብ ጉጅላዊ ረብሓታቱ ክብል ኣብዚ ዞባ እዚ ምስ ዝኸሰቱ ግርጭታትን ምስሕሓባትን ሓይሊ ሚዛናት እናተጋላበጠ ብዋጋ ልኡላውነት ኤርትራ ተዓሲቡ፡ መሬት ባሕርን ሰማይን ኤርትራ ከም መናሃርያ ስለያውን ወታሃደራውን መደበራት ክጥቀምሉ ክገብር ዝጸንሐ ግልጽነትን ተሓታትነትን ዝጎደሎ ዝተሸፋፊን ኣካይዳታት መቐጸልታ እዩ። ከምዚ ዝኣመሰለ ጽግዕተኛ ስርዓት ኣሸንካይዶ ሕጂ ናብ ገዛኢ ደርቢ ተቐይሩ ስትራቴጂካዊ ጸላኢ ህዝብታት ኤርትራ ኮይኑስ፡ ቀደም ኣብ ሓርነታዊ ቃልሲ እናተዋላወለ ሓርበኛዊ ተራ ኣብ ዝጸወተሉ ዝነበረ እዋን ውን እንተኾነ፡ ምስ ፋሽሽታዊ ስርዓት ደርጊ ኣብ ዝግበሩ ዝነበሩ ግልጽነት ዘይነበሮም ብዙሓት ናይ ሃገራዊ ሰራዝነት ኣንፈታት ዝንጸባረቑሉ ልዝባት፡ ካብ ህዝቢ ኤርትራ ማሕበረ-ሰብ ዓለምን ተኸዊሎም ብሚስጥራዊ መንገዲ እዮም ዝካየዱ ዝነበሩ። ኣብ ምብራቕ ጀርመንን ዓዲ ጣልያንን ወዘተ... ዝተኸዩዱ ሚስጢራዊ ርኽክባት ድማ ከም ኣብነት ዝጥቀሱ እዮም።

ስለዚ ስርዓት ህግደፍ ሕጂውን እዚ ንሕንሕ ዝመልኦ ዝተወጠረ ዞባዊ ኩነታትዚ ንጉጅላዊ ረብሓኡን ረብሓ ንናይ ወጻኢ ሓይልታት ገዲፉ፡ ማእከሉ ረብሓ ህዝብታት ኤርትራ ገይሩ ደሞክራሲያዊ ኣሰራርሓን ባህልን ኣታኣታትዮ ጥዑይ ስርዓተ-ምሕደራ ዝጠልቦ ግልጽነትን ተሓታትነትን ኣካይዳ ክሕዝ ትጽቢት ዝግብረሉ ኣይኮነን። ብቕንዕና ክዛረብን ክሰርሕን ባህሪኡ ዝፍቅደሉ ነይሩ እንተ ዝኸውን ጉዳይ ዶብ ሓደ ኣካል ናይቲ ሸግር ዳኣምበር ብዓቢኡ ሸግር ህዝብታት ኤርትራስ ንሱ ኣይኮነን። ሸግር ኤርትራ ድኽነትን ድሕረትን ስእነት ሰላምን ደሞክራሲን ኮይኑ ሰናይ ምምሕዳር ዘንግስ ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ ስርዓት ከረጋግጽ ዘይምኽኣሉ እዩ።

አብ ዓለምና ደሞክራሲያዊ ስርዓታት ከይኮኑ ምስ ብዙሕ ሰብአውን ደሞክራሲያውን ግህሰታቶም አብ ቁጠባ ምዕባል ሃገርም ብዙሕ ንቕድሚት ዝኸዱ ሃገራት አብ ተሞኩሮ ተራእዮም እዮም። ገባቲ ስርዓት ህግደፍ ግን ኩሉ ሃብቲ ሃገርን ስልጣንን አብ ትሕቲ ቁጽጽሩ ገይሩ ህዝቢ አብ ዕለታዊ ህይወቱ ናጽነት ረኺቡ መነባብርኡ አብ ምምራሕ ፍሕት ከይብል ቀፊዱ ብምሓዝ፡ ክሳብ ካብ ባንክ ከይተረፈ ገንዘቡ ብብወርሒ ሓሙሽተ ሽሕ ናቕፋ ጥራሕ ከውጽእ ዘፍቅድ ካብ ፖለቲካ ጸረ-ህዝቢ ምልካዊ ስርዓት ዝነበረ ኮምሮድያ ዘይሓይሽ፡ ከም መንገዲ ጸጸ ኩሉ ብቀጠን ተእዛዛት ጨፍሊቐ ዝመርሕ አረሚናዊ ስርዓት እዩ። ህዝብና ባዛ ተረኺባ ዘላ ንእሽቶ ናይ ሰላም ዕድል ከይጥቀም ዝርካበን ቁሩብ-ቁራብ አብ ናይ ህግደፍ ባንክ ተለኩተን በዩናይትድ ስቴትስ እዩ ምስ ነጋዶ ኢትዮጵያውያን ተዋዳዲ ነገዱ መነባብርኡ ከማሓይሽ ዝኸኸል። ብዛዕባዚ ገለ ቅሬታኦም ንዝቐረቡ ነጋዶ፡ ስርዓት ህግደፍ ገንዘብም አብ ባንክ ለኩቱም እናሃለወ “ምስኦም ተወዳዲርኩም ሰሪሕኩም ብልዑ” ዝብል ስጊንጢር ዝኾነ አሽካዕላል መልሲዩ ዝሃዎም።

ናይ ኤርትራን ኢትዮጵያን ናይ ሰላም ስምምዕ ግልጽነት ብዝተላበሰ መንገዲ ክኸይድ ዘይምኽኣሉ ሓደ መግለጺ ናይቲ ሕጋዊ ታሓታትነት ዘይብሉ ስርዓት ጽዑቕ መርኣያ ይኹን ዳኣምበር፡ ህዝቢ ሰላምን ደሞክራሲን ቁጠባዊ ምዕባልን ሓርቢትዎ ካብ ጨቋኒ ስርዓት ህግደፍ ንኸምልጥ፡ ከምዛ ሕጂ ረኺብዎ ዘሎ ንእሽቶ ዕድል እንተ ረኺቡ ሃገር ኩቦ ደርብዮላ ብብዝሒ ንስደት ክውሕዝዮ። እዚ ከኣ መጨረሻትኡ ዕንወት ሃገር እዩ ዝኸውን። ካብ ኣፍንጭኡ ኣርሒቁ ክጥምት ዘይክእል ጽግዕተኛ ስርዓት ህግደፍ ድማ ንጸቢብ ጉጅላዊ ረብሕኡን ረብሓ መወልቱን ክብል ሃገር ተበተነት ኣይተበተነት ብዙሕ ዝግጦ ኣይኮነን።

ጉዳይ ዶብ ስርዓት ሓዘ ቅልጡፍ መወገኒ አንተዘይተገይርሉ፡ ከምዚ ዘለዎ ግልጽነት ዝጎደሎ ኣካያይዳ እንተቀጸሉ ኣሉታዊ ሳዕቤናቱ ከቢድ ከም ዝኸውን ዘታሓትት ኣይኮነን። ስለዝኾነ ድማ ኩሉ ንደሞክራሲያዊ ለውጢ ዝቃለስ ኤርትራዊ፡ ነዚ ሓደገኛ ኩነታት እዚ ንምዕጻፍ፡ ዋላጳ እቲ ወድዕነት ምስቲ ኩሉ ዞባውን ኣህጉራውን ምትእትታዎትን ምትሕልላኻትን ዘለዉ ብደሆታት ዘይነጻቕ እንተኾነ፡ ንዘጋጥሙ ምቹአት ናይ ቃልሲ ዕድላት ናብ ረብሓ ተቐላሳይ ህዝብና ከነውዕሎ እናተቐለሰና፡ ጸረ ህዝቢ ጨፍጫፊ ጽግዕተኛ ስርዓት ህግደፍ ንምውጋድ ክንረባረብ ይህልወና።

ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ /ደግሓኤ/ ካብ ናይ ኢትዮ-ኤርትራ ናይ ሰላም ስምምዕ ግዜ አትሒዙ፡ እዚ ግልጽነት ዝጎደሎ ኣካያይዳ እዚ ብአግኡ ብምስትብሃል ማእከላይ መሪሕነት አብ 30 ሓምለ 2018 ዓ.ም. አብ ዘካየዶ 2ይ ስሩዕ ኣኹብኡ ብዕምቆት ገምጊሙ ብደምዳሚ መግለጺኡ ከም ዘነጸሮ፡ ከምኡውን ንናይ ጄነቭ ሰላማዊ ሰልፊ አመልኪቱ ብ28 ነሓስ 2018 ዓ/ም አብ ዘውጸኦ መግለጺኡ፡ ሳዕቤኑ ከሳብ ክንደይ ከቢድ ምጳኑ ንህዝብታት ኤርትራን ማሕበረ-ሰብ ዓለምን ከም ዘፍለጠን ብቀጸሊ ብመራኸቢ ብዙሓን /እንተርኔት/ አብ ሰሙን ሰለስተ ግዜ፡ ብድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ ኣቢሉ ነዝን ንጸረ-ህዝቢ ተግባራት ስርዓት ህግደፍን ብብግዚኡ እናቃለዐ ሓፋሽ ተቐላሳይ ህዝብናን ደምበ-ተቐውሞ ኤርትራን ቃልሱ ከሕይል ይረባረብ ከምዘሎ ዝፍለጥ እዩ።

ካብ መጽሔት ህዝባዊ ደሞክራሲ ወግዳዊት ልሳን ደ.ግ.ሓ.ኤ ሕታም 21 ታሕሳስ 2018 ዝተወሰደ።

ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ 07-01-2019